

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobkyně: **R. P.**, zast. Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, zast. Mgr. Tomášem Zlesákem, advokátem, se sídlem Revoluční 1, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 Ad 78/2010 - 177,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně Mgr. Dagmar Rezkové Dřímalové, **se přizná vá** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce 960 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 12. 2008, č. j. MHMP 601814/2008, bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 12 ze dne 3. 9. 2008, č. j. 11307/2008/AAL, kterým byl žalobkyni podle § 33 odst. 1 a 5 a § 66 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“) odejmut ode dne 1. 5. 2008 doplatek na bydlení. V odůvodnění tohoto rozhodnutí o odvolání žalovaný uvedl, že žalobkyni byl přiznán doplatek na bydlení podle § 33 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Prvoinstanční správní orgán totiž určil, že stěžovatelku bude považovat pro účely doplatku na bydlení za nájemce, i

když užívá jinou než nájemní formu bydlení, neboť posoudil její případ jako vhodný zvláštního zřetele. Stěžovatelka bydlela na ubytovně, kterou opustila, a podle potvrzení Centra sociálních služeb Praha ze dne 1. 6. 2008 přenocovala od 1. 5. 2008 do 10. 5. 2008 a od 12. 5. 2008 do 30. 5. 2008 v noclehárně pro osoby bez přístřeší na lodi Hermes. Noclehárnu však nelze považovat za formu bydlení, a proto žalobkyni nelze nedále doplatek na bydlení poskytovat.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737219/2008, bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 12 ze dne 30. 9. 2008, č. j. 12084/2008/AAL, kterým byl žalobkyni podle § 48 správního řádu odejmut ode dne 1. 5. 2008 příspěvek na živobytí. V odůvodnění tohoto rozhodnutí o odvolání žalovaný uvedl, že na základě žádosti ze dne 26. 5. 2008 byl žalobkyni přiznán a vyplácen příspěvek na živobytí ode dne 1. 5. 2008 ve výši 3126 Kč. Jelikož přiznat totéž právo lze z téhož důvodu stejné osobě pouze jednou, byl příspěvek na živobytí přiznaný od dubna 2008 ve výši 3079 Kč na základě rozhodnutí Úřadu městské části Praha 12 ze dne 23. 9. 2008, č. j. 11907/2008/AAL, s platností od 1. 5. 2008 odejmut.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737220/2008, bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 12 ze dne 8. 10. 2008, č. j. 12432/2008/AAL, kterým byl žalobkyni podle § 49 a § 66 zákona o pomoci v hmotné nouzi odejmut ode dne 1. 10. 2008 příspěvek na živobytí. V odůvodnění tohoto rozhodnutí o odvolání žalovaný uvedl, že žalobkyně byla dne 29. 9. 2008 vyzvána, aby v osmidenní lhůtě osvědčila skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu. Současně byla upozorněna, že pokud ve stanovené lhůtě nesplní povinnosti stanovené výzvou, může být výplata dávky zastavena nebo dávka odejmuta. Žalobkyně však ve stanovené lhůtě správnímu orgánu požadované skutečnosti neosvědčila.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 12. 2008, č. j. MHMP 601816/2008, bylo zrušeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 12 ze dne 2. 9. 2008, č. j. 11288/2008/AAL, a věc mu byla vrácena k novému projednání a rozhodnutí. Prvoinstančním rozhodnutím byl žalobkyni ode dne 1. 8. 2008 odejmut příspěvek na živobytí. V odůvodnění rozhodnutí o odvolání žalovaný uvedl, že Úřad městské části Praha 12 nepovažoval finanční částku ve výši 1300 Kč přijatou od syna Š. za výživné, nýbrž za příjem uvedený v § 7 odst. 2 písm. j) zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o životním a existenčním minimu“), který je vyloučen pro určení přiměřených nákladů na bydlení podle § 9 odst. 3 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Částka příjmu byla stanovena bez odečtení přiměřených nákladů na bydlení, i když v odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí je uvedeno, že částka příjmu po odečtení přiměřených nákladů na bydlení není nižší než částka živobytí. Prvoinstančnímu správnímu orgánu se proto ukládá vyrovnat se s uvedenými nedostatky a podle výsledku řízení vydat příslušné rozhodnutí.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 9. 3. 2010, č. j. 1 Cad 110/2009 - 102, ve výroku I. žalobu v části směřující proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2008, č. j. MHMP 601816/2008, odmítl a v ostatních částech ji zamítl, ve výroku II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení a ve výroku III. přiznal ustanovené zástupkyni žalobkyně odměnu za zastupování ve výši 2400 Kč. V odůvodnění tohoto

rozsudku soud ve vztahu k jednotlivým napadeným rozhodnutím žalovaného uvedl následující skutečnosti:

Ve správním soudnictví se lze podle § 5 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) domáhat ochrany práv až po vyčerpání řádných opravných prostředků. Uvedená podmínka nebyla v dané věci splněna, neboť rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 12. 2008, č. j. MHMP 601816/2008, bylo zrušeno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, který je v dalším řízení povinen se řídit právním názorem odvolacího orgánu. Proto v této části byla žaloba odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s.

Stěžejní otázkou ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2008, č. j. MHMP 601814/2008, je to, zda ubytování v noclehárně na lodi Hermes lze pro účely doplatku na bydlení považovat za jinou než nájemní formu bydlení ve smyslu § 33 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi. V této souvislosti je nutné vycházet z toho, že pro určení výše doplatku na bydlení je správní orgán povinen zjistit výši odůvodněných nákladů na bydlení připadajících na kalendářní měsíc, zjistit, zda žadatel pobírá příspěvek na bydlení za předchozí kalendářní měsíc a zjistit výši příspěvku na živobytí. Do odůvodněných nákladů na bydlení se přitom započítává nájemné až do výše cílového nájemného a pravidelné úhrady za služby bezprostředně spojené s užíváním bytu, popřípadě obdobné náklady spojené s družstevní vlastnickou formou bydlení. V noclehárně na lodi Hermes však tyto náklady nevznikají, neboť klient platí vždy za jednu noc. Doplatek na bydlení tedy nelze podle § 33 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi přiznat, pokud žadatel o tuto dávku nemá sjednané dlouhodobé ubytování či nájemní smlouvu.

Ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737220/2008, soud uvedl, že pokud účastník správního řízení něco tvrdí a tato informace je vyhodnocena jako rozhodná pro přiznání a výši dávky pomoci v hmotné nouzi, pak je jeho povinností podle § 49 odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi vyhovět výzvě správního orgánu a osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, a to ve lhůtě do osmi dnů ode dne doručení výzvy, není-li určena delší lhůta. Pokud účastník řízení tuto povinnost nesplní a o následcích nevyhovění výzvy byl poučen, nese za to odpovědnost. Ze správního spisu je přitom zřejmé, že žalobkyně byla poučena o zastavení výplaty dávky pomoci v hmotné nouzi nebo o odejmutí této dávky v případě nedoložení vyžadovaných dokladů, avšak ta ve stanovené lhůtě požadované skutečnosti správnímu orgánu neosvědčila.

Soud dále uvedl, že za správné je nutné pokládat i rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737219/2008. Ze správního spisu totiž vyplývá, že příspěvek na živobytí ve výši 3079 Kč byl žalobkyni přiznán na základě obnovy řízení a byl jí vyplacen za měsíc duben 2008. Na základě žádosti ze dne 26. 5. 2008 byl žalobkyni od 1. 5. 2008 přiznán a vyplácen nový příspěvek na živobytí ve výši 3126 Kč. Podle § 48 odst. 2 správního řádu lze přiznat totéž právo nebo uložit tutéž povinnost z téhož důvodu téže osobě pouze jednou. Z tohoto důvodu byl příspěvek na živobytí ve výši 3079 Kč přiznaný žalobkyni na základě rozhodnutí Úřadu městské části Praha 12 ze dne 23. 9. 2008, č. j. 11907/2008/AAL, s platností od 1. 5. 2008 odejmut. Vzhledem k tomu, že bylo rozhodnuto o odejmutí příspěvku na živobytí, nelze přezkoumávat, jakým způsobem byl žalobkyni vyplacen příspěvek na živobytí přiznaný jí ode dne 1. 5. 2008 ve výši 3126 Kč.

Navíc způsob výplaty určuje plátce dávky podle § 43 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi tak, že bere v úvahu schopnosti a možnosti osoby v hmotné nouzi s dávkou pomoci v hmotné nouzi hospodařit a využívat ji k účelu, ke kterému je určena. Způsob výplaty příspěvku na živobytí pak může plátce dávky určit tak, že nejméně 35 % a nejvýše 65 % přiznané dávky poskytne ve formě poukázky opravňující k nákupu zboží ve stanovené hodnotě nebo prostřednictvím elektronického platebního prostředku. Z potvrzení o příjmu dávky pomoci v hmotné nouzi ze dne 22. 1. 2009 přitom nebylo zjištěno, že by správní orgán toto ustanovení porušil.

Žaloba proti rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 12. 2008, č. j. MHMP 601814/2008, ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737220/2008, a ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737219/2008, tedy podle Městského soudu v Praze nebyla důvodná, a proto byla v této části podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnuta.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost. O ní rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 11. 11. 2010, č. j. 4 Ads 74/2010 - 123, v němž uvedl následující skutečnosti:

Stěžovatelka odkázala na důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., pod něhož lze podřadit námitku, že v předvolání k jednání soudu na den 9. 3. 2010 nebyla upozorněna na projednání žaloby vůči všem čtyřem napadeným rozhodnutím žalovaného a že se tak nemohla řádně připravit. V této námitce je totiž tvrzena jiná vada řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Na předvolání k jednání soudu na den 9. 3. 2010, které stěžovatelka připojila ke kasační stížnosti, se skutečně uvádí, že předmětem jednání je žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737220/2008, a nikoliv i vůči zbývajícím třem výše specifikovaným rozhodnutím. Nicméně toto předvolání bylo opatřeno spisovou značkou 1 Cad 110/2009, pod níž je u Městského soudu v Praze vedena žaloba proti všem zmíněným rozhodnutím žalovaného. Tato čtyři rozhodnutí žalovaného navíc stěžovatelka vymezila k výzvě soudu za předmět soudního přezkumu v doplnění žaloby ze dne 17. 6. 2009, takže jí muselo být i přes nepřesnost obsaženou v předvolání zřejmé, jaká konkrétní rozhodnutí správního orgánu budou při jednání soudu posuzována. Z protokolu o jednání před soudem prvního stupně ze dne 9. 3. 2010 dále vyplývá, že stěžovatelka se vyjadřovala ke všem čtyřem rozhodnutím žalovaného a nenamítala, že by se ve vztahu k některému z nich nemohla na soudní jednání řádně připravit. Vzhledem k těmto skutečnostem tedy nelze zmíněný nedostatek obsahu předvolání k jednání soudu považovat za natolik závažnou vadu řízení před soudem, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy nebyl v dané věci naplněn.

Ve vztahu k části výroku I. napadeného rozsudku, kterým došlo k odmítnutí žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2008, č. j. MHMP 601816/2008, stěžovatelka žádné konkrétní námitky nevznesla. Přesto považuje Nejvyšší správní soud za vhodné uvést, že žaloba proti tomuto rozhodnutí žalovaného, kterým došlo k zrušení prvoinstančního rozhodnutí a k vrácení věci k novému projednání a rozhodnutí, nebyla nepřípustná z důvodu nevyčerpání řádných opravných prostředků v řízení před správním orgánem (§ 68 písm. a) s. ř. s.), nýbrž byla nepřípustná proto, že se v ní stěžovatelka domáhala přezkoumání úkonu vyloučeného

ze soudního přezkumu, neboť se nejednalo o rozhodnutí v materiálním smyslu (§ 68 písm. e), § 70 písm. a) s. ř. s.). V tomto směru lze plně odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2010, č. j. 4 Ads 107/2010 - 70, www.nssoud.cz, který byl vydán ve věci týchž účastníků. Nicméně i existence kompetenční výluky zakotvené v § 70 písm. a) s. ř. s. je důvodem pro odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., takže Městský soud v Praze nepochybil, když takové rozhodnutí učinil.

Mezi důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., na který stěžovatelka rovněž poukázala, lze zahrnout všechny zbývající stížnostní námitky. V nich totiž stěžovatelka uvedla skutečnosti, které podle ní potvrzují, že i nadále splňuje zákonné podmínky pro ponechání jednotlivých dávek pomoci v hmotné nouzi a že tedy v důsledku opačného závěru vysloveného v napadeném rozsudku došlo k nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Ve vztahu k části výroku I. napadeného rozsudku, kterým došlo k zamítnutí žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737219/2008, lze zcela přisvědčit všem důvodům, které vedly Městský soud v Praze k závěru, že stěžovatelce byl od 1. 5. 2008 přiznán a vyplácen příspěvek na živobytí v částce 3126 Kč a tudíž stejná dávka pomoci v hmotné nouzi, která jí byla přiznána v nižší částce 3079 Kč, jí musela být od stejného data odejmuta. Rovněž tak bylo v napadeném rozsudku správně uvedeno, že předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí o odejmutí příspěvku na živobytí od 1. 5. 2008, a proto nelze posuzovat, jakým způsobem je stěžovatelce vyplácen příspěvek na živobytí přiznaný jí od téhož data ve vyšší částce. Nad rámec potřebného odůvodnění sice Městský soud v Praze uvedl, že potvrzení o příjmu dávky pomoci v hmotné nouzi nasvědčuje souladu způsobu výplaty takto nově přiznané dávky s ustanovením § 43 zákona o pomoci v hmotné nouzi. I kdyby však tento předpoklad neodpovídal skutečnosti, nemohlo by to mít žádný vliv na zákonnost napadeného rozsudku, neboť předmětem soudního přezkumu nebylo rozhodnutí správního orgánu o přiznání příspěvku na živobytí od 1. 5. 2008 v částce 3126 Kč. Proto kasační námitku, podle níž nemá být stěžovatelce tato dávka vyplácena v poukázkách, je nutné považovat za bezpředmětnou.

Rovněž ve vztahu k části výroku I. napadeného rozsudku, kterým došlo k zamítnutí žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737220/2008, se podle Nejvyššího správního soudu lze zcela ztotožnit s veškerými důvody, které vedly Městský soud v Praze k závěru, že stěžovatelka ve stanovené lhůtě nepředložila správnímu orgánu požadované doklady, ačkoliv pro takový případ byla poučena o možnosti odejmutí příspěvku na živobytí, a proto tato dávka byla odejmuta od 1. 10. 2008 v souladu se zákonem. K tomu je nutné s ohledem na kasační námitku dodat, že podle § 2 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi pro účely posuzování stavu hmotné nouze se příjmy a sociální a majetkové poměry osoby, která žádá o dávku, posuzují společně s příjmy a sociálními a majetkovými poměry dalších osob, přičemž okruh těchto společně posuzovaných osob se posuzuje podle zákona o životním a existenčním minimu, pokud tento zákon nestanoví jinak. Společně posuzovanými osobami jsou přitom podle § 4 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona o životním a existenčním minimu též rodiče a zletilé děti, pokud tyto děti společně s rodiči užívají byt a nejsou společně posuzovány s jinými osobami podle písmene b) nebo d), tedy s manžely a jinými osobami. V tomto směru tedy není rozhodné, zda společné užívání bytu rodiče a zletilého dítěte je krátkodobé povahy nebo nikoliv. Rovněž tak nemá žádný význam zkoumat, zda rodiče a zletilé dítě spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby, neboť tato kritéria nejsou v § 4 odst. 1 písm. c)

bodu 2 zákona o životním a existenčním minimu obsažena. Za společně posuzované osoby se totiž nepovažují pouze takové osoby společně užívající byt, které mají postavení jiných osob ve smyslu § 4 odst. 1 písm. d) zákona o životním a existenčním minimu, pokud písemně prohlásí, že spolu trvale nežijí a společně neuhrazují náklady na své potřeby. K stejnému závěru ostatně dospěl Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 26. 6. 2008, č. j. 3 Ads 74/2005 - 59, www.nssoud.cz. V něm se uvádí: „Okruh společně posuzovaných osob pro účely posuzování stavu hmotné nouze ve smyslu zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, se posuzuje podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu. Podle § 4 odst. 1 písm. c) bodu 1 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, se posuzují společně rodiče a zletilé děti, pokud tyto děti společně s rodiči užívají byt a nejsou společně posuzovány s jinými osobami podle písm. b) nebo d). Podmínka společného uhrazování nákladů na své potřeby tak není u kategorie rodiče a zletilé děti zákonem stanovena a její splnění (nesplnění) je pro účely stanovení, zda rodiče a zletilé děti posuzovat společně či nikoliv, zcela nerozhodné.“. Pokud tedy stěžovatelka do protokolu o ústním jednání ze dne 29. 9. 2008 sepsaném před Úřadem městské části Praha 12 uvedla, že od 24. 9. 2008 bydlí u své matky, nelze prvoinstančnímu správnímu orgánu vytýkat, že ji a její matku považoval za společně posuzované osoby a současně stěžovatelku vyzval k vyplnění tiskopisů rozhodných pro nárok na dávku pomoci v hmotné nouzi. Jelikož stěžovatelka tyto požadované doklady ve stanovené lhůtě nedoložila, ačkoliv byla upozorněna na následky neuposlechnutí této výzvy, není možné spatřovat pochybení správního orgánu prvního stupně ani ve vydání rozhodnutí ze dne 8. 10. 2008, č. j. 12432/2008/AAL, kterým došlo k odejmutí příspěvku na živobytí ode dne 1. 10. 2008. Kasační námitku, podle níž neměly být stěžovatelka a její matka považovány za osoby společně posuzované podle zákona o životním a existenčním minimu, tedy nelze považovat za důvodnou.

Nejvyšší správní soud tedy ohledně rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737219/2008, a ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737220/2008, neshledal naplnění důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Ve vztahu k části výroku I. napadeného rozsudku, kterým došlo k zamítnutí žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2008, č. j. MHMP 601814/2008, však na základě listin obsažených ve správním spise prozatím nelze přisvědčit závěru napadeného rozsudku o zákonnosti odejmutí doplatku na bydlení stěžovatelce ode dne 1. 5. 2008.

Nárok na doplatek na bydlení má podle § 33 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi vlastník nebo nájemce bytu, který užívá byt, jestliže by po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení byl

- *a) jeho příjem (§ 9 odst. 1) zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí osoby (§ 24), nebo*
- *b) příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 1) zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí společně posuzovaných osob (§ 24).*

Za nájemce bytu se pro účely zákona o pomoci v hmotné nouzi považuje podle jeho § 33 odst. 2 též nájemce obytné místnosti v zařízeních učených k trvalému bydlení podle zvláštního právního předpisu, kterým je podle poznámky pod čarou § 717 občanského zákoníku. Podle něho vzniká v zařízeních určených k trvalému bydlení nájem obytné místnosti nájemní smlouvou uzavřenou mezi pronajímatelem a nájemcem. Nárok na doplatek na bydlení má tedy i nájemce

obytného prostoru, který sice není bytem, avšak nachází se v zařízení určenému k trvalému uspokojování potřeby bydlení.

Stěžovatelka nebyla v rozhodné době vlastnicí nebo nájemkyní bytu, ani nájemkyní obytné místnosti v zařízení určenému k trvalému bydlení, neboť dne 3. 12. 2007 uzavřela se společností Staroreal spol. s r.o. smlouvu o ubytování v ubytovacím zařízení. Tato smlouva o ubytování byla sjednána podle § 754 občanského zákoníku, takže na základě ní vzniklo stěžovatelce právo na poskytnutí toliko přechodného ubytování. Právě krátkodobost a zajištění toliko ubytovací funkce přitom představují pojmové znaky smlouvy o ubytování, které ji odlišují od nájemní smlouvy, jejímž účelem je trvalé zajištění bytové potřeby. Stěžovatelce tedy v posuzovaném období nevznikl nárok na doplatek na bydlení podle § 33 odst. 1 nebo 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi.

Nicméně podle odstavce pátého věty první téhož zákonného ustanovení může orgán pomoci v hmotné nouzi v případech hodných zvláštního zřetele určit, že za nájemce považuje pro účely doplatku na bydlení i osobu dlouhodobě užívající jinou než nájemní formu bydlení. V případech zvláštního zřetele hodných tedy může být doplatek na bydlení přiznán i osobě, která sice není vlastníkem nebo nájemcem bytu, ani není nájemcem obytné místnosti v zařízeních určených k trvalému bydlení, takže nemá trvale uspokojenu potřebu bydlení, avšak obývá určitý prostor na základě smlouvy o ubytování, která ji zajišťuje dlouhodobé ubytování v zařízení k tomu určeném.

Podle zmíněné smlouvy o ubytování ze dne 3. 12. 2007 bylo stěžovatelce poskytnuto přechodné ubytování na ubytovně „Pod Balkánem" nacházející se na adrese Skloněná III, Praha 9, ode dne 5. 12. 2007 na dobu neurčitou, přičemž ubytovatel mohl od smlouvy odstoupit jen v případě, kdyby stěžovatelka v ubytovacím zařízení i přes výstrahu hrubě porušovala dobré mravy, jinak hrubě porušovala své povinnosti ze smlouvy nebo neuhradila ubytování ve stanoveném termínu. Cena za ubytování přitom činila 115,50 Kč ze jeden den včetně 5 % DPH, od 1. 1. 2008 pak činila 125 Kč za jeden den včetně 9 % DPH a byla splatná měsíčně nejpozději do 1. dne kalendářního měsíce v hotovosti do pokladny proti příjmovému dokladu. Na základě této smlouvy o ubytování bylo stěžovatelce poskytnuto jedno lůžko na 3-5 lůžkovém pokoji, který byl vybaven postelemi, skříní k uskladnění osobních věcí, stolkem se židlemi (křesly), případně i nočním stolkem, měl přirozené i umělé osvětlení, byl vytápěn, byl uzamykatelný a příslušelo k němu na každém patře ubytovny společné sociální zařízení (sprchy a WC), kuchyňka, společenská místnost s TV (oddělený prostor), přičemž stěžovatelka měla právo užívat všechny tyto prostory a poskytly se jí lůžkoviny, jejichž výměna se prováděla každých 14 dní. Smlouvou o ubytování ze dne 3. 12. 2007 tedy bylo stěžovatelce nepochybně zajištěno dlouhodobé ubytování, o čemž svědčí i to, že ve zmíněném ubytovacím zařízení byla ubytována až do dne 16. 4. 2008, jak bude zmíněno později. Na základě tohoto závazkového právního vztahu se tedy stěžovatelka stala osobou, která ve smyslu § 33 odst. 5 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi dlouhodobě užívala jinou než nájemní formu bydlení, a proto správní orgán nepochybil, když po posouzení případu za hodného zvláštního zřetele jí přiznal a vyplatil doplatek na bydlení za dobu ubytování na ubytovně „Pod Balkánem".

Z protokolu o ústním jednání, který byl za přítomnosti stěžovatelky sepsán Úřadem městské části Praha 12 dne 4. 8. 2008, však vyplývá, že tato se ode dne 17. 4. 2008 v ubytovacím zařízení „Pod Balkánem" nezdržovala a v měsíci květnu 2008 pobývala v noclehárně pro osoby

bez přístřeší na lodi Hermes. Ve správním spise se dále nachází žádost o přerušení smlouvy o ubytování, která byla sepsána dne 14. 4. 2008 a v níž stěžovatelka oznámila, že cenu za ubytování v ubytovacím zařízení „Pod Balkánem" nadále nemůže hradit, neboť kvůli svému formálnímu pochybení byla vyřazena z evidence uchazečů o zaměstnání a v důsledku této skutečnosti jí nebyl vyplacen příspěvek na živobytí, takže se dostala do finančních problémů. Dále je součástí správního spisu i potvrzení o poskytnutí přenocování, které vystavilo Centrum sociálních služeb Praha dne 1. 6. 2008. V něm se uvádí, že stěžovatelka využívala noclehárnu pro osoby bez přístřeší na lodi Hermes po dobu 29 dnů, a to v období od 1. 5. do 10. 5. 2008 a od 12. 5. do 30. 5. 2008, přičemž za každý den bylo od ní přijato 20 Kč.

Loď Hermes však podle správního orgánu prvního stupně není klasickým ubytovacím zařízením, nýbrž noclehárnou, kde není možné uzavřít smlouvu o ubytování, a tudíž se nejedná o formu dlouhodobého ubytování. S tímto názorem se ztotožnil také žalovaný, který uzavřel, že noclehárnu nelze považovat za formu bydlení. Na základě těchto závěrů byla vydána zmiňovaná rozhodnutí obou správních orgánů, na základě nichž byl stěžovatelce odejmut ode dne 1. 5. 2008 doplatek na bydlení.

Těmto právním závěrům správních orgánů však podle Nejvyššího správního soudu nelze přisvědčit. Ze smlouvy o ubytování totiž podle § 754 odst. 1 občanského zákoníku vzniká objednateli právo, aby mu ubytovatel poskytl přechodné ubytování na dobu dohodnutou nebo na dobu vyplývající z účelu ubytování v zařízení k tomu určeném (hotely, noclehárny, ubytovny a jiná zařízení). Za zařízení určené k přechodnému ubytování se tedy pokládá také noclehárna, a proto i poskytnutím takové formy ubytování objednateli dochází k uzavření smlouvy o ubytování ve smyslu § 754 a násl. občanského zákoníku. Ta přitom nevyžaduje písemnou formu, takže ji lze sjednat i ústně s tím, že její konkrétní obsah je stanoven příslušnými ustanoveními občanského zákoníku a ubytovacím řádem. Noclehárna pak zpravidla představuje výrazně nižší komfort ubytování než ubytovna. O správnosti tohoto předpokladu ostatně v dané věci svědčí rozdíl v ceně za ubytování, kterou stěžovatelka zaplatila na ubytovně „Pod Balkánem" (115,50 Kč, později 125 Kč denně) a v noclehárně na lodi Hermes (20 Kč denně). Nicméně ani tato skutečnost ještě sama o sobě neznamená, že v noclehárně na lodi Hermes nebylo možné stěžovatelce poskytnout dlouhodobé ubytování. I kdyby totiž smlouvu o ubytování v tomto typu ubytovacího zařízení nebylo možné uzavřít písemnou formou, mohla být stěžovatelce dlouhodobost ubytování zaručena při splnění určitých podmínek ubytovacím řádem. Takové možnosti by nebránilo ani to, že noclehárna na lodi Hermes sloužila pro osoby bez přístřeší, neboť si lze představit, že i v ní lze pobývat souvisle delší dobu. Tomu by nasvědčovalo i zjištění, že stěžovatelka se v uvedené noclehárně zdržovala s výjimkou jediného dne nepřetržitě v období od 1. 5. do 30. 5. 2008.

Městský soud v Praze uvedl oproti správním orgánům navíc ještě jeden důvod, který má svědčit o nemožnosti dlouhodobého ubytování stěžovatelky v ubytovně pro osoby bez přístřeší na lodi Hermes. Tím je podle něho platba klienta v tomto ubytovacím zařízení vždy za jednu noc. Podle § 754 odst. 2 občanského zákoníku je však za ubytování a služby s ním spojené objednatel povinen zaplatit ubytovateli cenu ve lhůtách stanovených ubytovacími řády. Z toho vyplývá, že ve smlouvě o ubytování nemusí být stanovena měsíční splatnost ceny za ubytování, jako tomu bylo v případě ubytování stěžovatelky na ubytovně „Pod Balkánem", takže ji lze sjednat i s denní splatností. Tato splatnost přitom nemusí být v rozporu s dlouhodobou povahou ubytování, neboť ubytovací řád noclehárny na lodi Hermes mohl uhrazení ceny za ubytování za

příslušnou noc stanovit jako jednu z podmínek pro automatické obnovení smlouvy o ubytování na další noc. Této možnosti by mohl v dané věci nasvědčovat i již zmíněný takřka souvislý pobyt stěžovatelky na lodi Hermes v květnu 2008.

V napadeném rozsudku byla dále nemožnost aplikace § 33 odst. 5 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi shledána v tom, že v noclehárně na lodi Hermes nevznikají odůvodněné náklady na bydlení připadající na kalendářní měsíc, které je zapotřebí zjistit pro účely určení výše doplatku na bydlení. S tímto názorem však není možné souhlasit. Do odůvodněných nákladů na bydlení se totiž podle § 34 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi započítává nájemné až do výše cílového nájemného a pravidelné úhrady za služby bezprostředně spojené s užíváním bytu, popřípadě obdobné náklady spojené s družstevní a vlastnickou formou bydlení, jakož i úhrada prokazatelné nezbytné spotřeby energií. Jestliže tedy § 33 odst. 5 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi umožňuje přiznat doplatek na bydlení i osobě, která uzavřela smlouvu o ubytování, na základě níž jí nevzniká povinnost platit nájemné ani pravidelné úhrady za služby bezprostředně spojené s užíváním bytu, popřípadě obdobné náklady spojené s družstevní a vlastnickou formou bydlení, nýbrž povinnost platit cenu za ubytování a služby s ním spojené, tak je zřejmé, že odůvodněnými náklady na bydlení ve smyslu § 34 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi může být v tomto případě pouze cena za ubytování, případně úhrada za služby s ním spojené či úhrada prokazatelné nezbytné spotřeby energií, pokud se k nim objednatel ve smlouvě o ubytování výslovně zavázal. V dané věci je však evidentní, že stěžovatelka hradila v souvislosti s ubytováním v noclehárně na lodi Hermes pouze cenu za ubytování ve výši 20 Kč za jeden den, takže pro výši doplatku na bydlení by byl určující součet těchto denních plateb připadajících na příslušný kalendářní měsíc (§ 35 zákona o pomoci v hmotné nouzi). V této souvislosti je nutné připomenout, že stěžovatelka ani během ubytování na ubytovně „Pod Balkánem" neplatila nájemné, nýbrž cenu za ubytování, přičemž ta byla taktéž stanovena na jeden den, a přesto z obsahu správního spisu nevyplývá žádná skutečnost nasvědčující existenci obtíží při výpočtu výše doplatku na bydlení. Podmínkou přiznání doplatku na bydlení v případech hodných zvláštního zřetele osobě dlouhodobě užívající jinou než nájemní formu bydlení pak podle § 33 odst. 5 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi není získání nároku na příspěvek na živobytí a nároku na příspěvek na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře, jak správně uvádí stěžovatelka. Nutnost zjištění výše těchto případně poskytovaných dalších dávek sociálního zabezpečení pro účely stanovení výše doplatku na bydlení, která je dána požadavky uvedenými v § 35 zákona o pomoci v hmotné nouzi, pak rozhodně nemohla být v dané věci důvodem pro odejmutí doplatku na bydlení stěžovatelce, takže ani v tomto směru není možné napadenému rozsudku přisvědčit.

Lze tedy uzavřít, že ubytování stěžovatelky v noclehárně na lodi Hermes sloužící pro osoby bez přístřeší, ve které se platila cena za ubytování vždy za jednu noc, ještě samo o sobě nevylučovalo dlouhodobost této formy ubytování a tím ani použití § 33 odst. 5 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi, které v případech hodných zvláštního zřetele umožňuje přiznání doplatku na bydlení také osobě dlouhodobě užívající jinou než nájemní formu bydlení. Městský soud v Praze i správní orgány obou stupňů tedy pochybily, když takový závěr učinily, aniž měly k dispozici potřebné podklady vztahující se k povaze tohoto ubytovacího zařízení, z nichž by bylo možné posoudit možnost zajištění dlouhodobého ubytování v jeho prostorách. V tomto směru se přitom nabízelo opatření ubytovacího řádu noclehárny na lodi Hermes či jiného dokumentu obsahujícího potřebné informace o tomto ubytovacím zařízení. Rovněž tak bylo možné z hlediska ověření možnosti dlouhodobosti ubytování v uvedené noclehárně zjistit,

zda v ní stěžovatelka pobývala také v červnu 2008 či dokonce v dalších měsících. Takové listiny však ve správním spise nejsou obsaženy, v důsledku čehož nebyly zjištěny všechny skutečnosti potřebné pro posouzení, zda stěžovatelka v rozhodné době dlouhodobě užívala jinou než nájemní formu bydlení a splnila tak jednu z podmínek pro přiznání doplatku na bydlení podle § 33 odst. 5 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi.

Ohledně rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2008, č. j. MHMP 601814/2008, tedy Nejvyšší správní soud shledal vadu správního řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, v důsledku čehož byl naplněn důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. V tomto směru je tedy kasační stížnost důvodná. Část výroku I. napadeného rozsudku o zamítnutí žaloby proti tomuto rozhodnutí žalovaného nelze oddělit od dalších částí tohoto výroku, přičemž od výroku I. se dále odvozují i zbývající výroky rozhodnutí Městského soudu v Praze.

Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 11. 11. 2010, č. j. 4 Ads 74/2010 - 123, podle § 110 odst. 1 věty první soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) zrušil celý napadený rozsudek a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení. Zároveň podle § 110 odst. 3 s. ř. s. zavázal Městský soud v Praze právním názorem, který byl vysloven v tomto zrušovacím rozhodnutí.

V dalším řízení Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 Ad 78/2010 - 177, znovu ve výroku I. žalobu v části směřující proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2008, č. j. MHMP 601816/2008, odmítl a v ostatních částech ji zamítl. Ve výroku II. pak nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení a ve výroku III. přiznal ustanovené zástupkyni žalobkyně odměnu za zastupování ve výši 4000 Kč. V odůvodnění tohoto rozsudku soud uvedl, že se Nejvyšší správní soud ztotožnil s důvody, pro které byla zamítnuta žaloba v části směřující proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737219/2008, a ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737220/2008. Ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2008, č. j. MHMP 601816/2008, pak Nejvyšší správní soud napravil pochybení soudu tím, že uvedl na správnou míru, z jakého důvodu měla být žaloba proti tomuto rozhodnutí odmítnuta. Podstatou sporu tak podle Městského soudu v Praze zůstává, zda lze stěžovatelce, která se v období od 1. 5. do 30. 5. 2008 zdržovala s výjimkou jediného dne v noclehárně, přiznat doplatek na bydlení podle § 33 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, respektive zda lze považovat ubytování na lodi Hermes za dlouhodobou formu ubytování, jak to pro přiznání doplatku na bydlení vyžaduje uvedené zákonné ustanovení.

Dále Městský soud v Praze v odůvodnění nového rozsudku uvedl, že si od Centra sociálních služeb Praha, které provozuje noclehárnu pro osoby bez přístřeší, opatřil informaci, zda je možné, aby si jeho klienti zajistili v prostorách této noclehárny dlouhodobé ubytování. Centrum sociálních služeb Praha v přípise ze dne 21. 2. 2011 soudu sdělilo, že noclehárnu ve své podstatě nelze chápat jako dlouhodobou formu ubytování se všemi potřebnými souvisejícími okolnostmi. Jedná se totiž o místo určené pro klienty z řad osob bez přístřeší k překonání doby jejich nejtěžší sociální situace. Po překonání nejhoršího období je s klienty dále pracováno na postupu z noclehárny do dalšího z integračních stupňů (azylové domy). Není sice přesně stanovena maximální délka možného pobytu klienta v noclehárně, avšak u nikoho z klientů není na jejich pobyt

v tomto zařízení nahlíženo jako na dlouhodobou formu možného ubytování. Z tohoto důvodu není ani nikomu z klientů například umožňováno stanovit si loď Hermes jako kontaktní adresu apod. Navíc loď Hermes je v provozu pouze v nočních hodinách a jedná se tudíž o sociální službu ambulantní, nikoliv pobytovou. Podle názoru soudu tedy noclehárnu na lodi Hermes nelze považovat za dlouhodobou formu bydlení. Znění § 754 odst. 1 občanského zákoníku ve výčtu míst, v nichž je možné provádět ubytování, sice uvádí i noclehárnu, avšak noclehárna na lodi Hermes neplní funkci přechodného ubytování. Ta je totiž podle sdělení Centra sociálních služeb otevřena jen v nočních hodinách. Jedná se o službu ambulantní, jejíž účelem není poskytnutí ubytování ani služeb s ním spojených pro osoby bez přístřeší na přechodnou dobu, což je pojmovým znakem smlouvy o ubytování. Naopak účelem noclehárny na lodi Hermes je překonání nejtěžší sociální situace. Po každém klientovi je navíc vyžadováno akutní řešení jeho sociální situace, v čemž mu pomáhají sociální pracovníci. Nejde tedy o klasickou formu ubytování, jak předpokládá zákon o pomoci v hmotné nouzi, ale o službu pro osoby bez přístřeší zajišťující jednak nocleh a především pomoc při řešení nepříznivých životních situací. S ohledem na tyto skutečnosti dospěl soud k závěru, že „ubytování“ na lodi Hermes nelze považovat za jinou, než nájemní formu bydlení, jak má na mysli § 33 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi.

Také proti tomuto novému rozsudku Městského soudu v Praze podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost, kterou napadla celý jeho výrok I.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítla, že byť byl Městský soud v Praze v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, tak měl vycházet z toho, že jeho původní rozsudek byl zrušen jako celek. Proto byl Městský soud v Praze povinen rozhodovat o celé žalobě a své rozhodnutí měl také odůvodnit. Takto však nepostupoval a v odůvodnění nového rozsudku se zabývat pouze otázkou povahy ubytování na lodi Hermes.

Dále stěžovatelka ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2008, č. j. MHMP-601814/2008, namítla, že ubytování na lodi Hermes lze považovat za jinou než nájemní formu bydlení ve smyslu § 33 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, a to s ohledem na § 754 odst. 1 občanského zákoníku a na přípis Centra sociálních služeb Praha ze dne 21. 2. 2011. V něm se totiž uvádí, že není přesně stanovena maximální délka možného pobytu klienta v této noclehárně, a proto je zde možné pobývat i dlouhodobě, byť pouze ambulantně a nikoliv na základě nájemní smlouvy.

Ohledně rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP-737219/2008, stěžovatelka v kasační stížnosti vyslovila nesouhlas s tím, že jí byl příspěvek na živobytí vyplácen v poukázkách.

Konečně ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP-737220/2008, stěžovatelka namítla, že osvědčila veškeré skutečnosti rozhodné pro nárok na příspěvek na živobytí. V předmětné době od 24. 9. 2008 totiž sice krátkodobě pobývala u své matky, avšak nevedla s ní společnou domácnost a ani s ní společně nehradila náklady na své potřeby. V rozhodné době tedy neměla být se svojí matkou považována za osoby společně posuzované ve smyslu zákona o životním a existenčním minimu.

S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 Ad 78/2010 - 177, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež byly stěžovatelkou v kasační stížnosti uplatněny. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

V předchozím řízení o kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ztotožnil s částí výroku předchozího rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 3. 2010, č. j. 1 Cad 110/2009 – 102, o zamítnutí žaloby proti rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737219/2008, a ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737220/2008, jakož i s částí jeho výroku o odmítnutí žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2008, č. j. MHMP 601816/2008. Za této situace Městský soud v Praze nepochybil, když v odůvodnění nového rozsudku toliko zopakoval obsah žalobních námitek i jejich posouzení učiněné v jeho předchozím rozsudku a v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2010, č. j. 4 Ads 74/2010 - 123, a konstatoval, že předmětem nového žalobního řízení zůstává pouze posouzení právní otázky týkající se rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2008, č. j. MHMP 601814/2008. V tomto směru tedy nelze nové rozhodnutí o žalobě považovat za nepřezkoumatelné.

Dále se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat kasačními námitkami uplatněnými ve vztahu k rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737219/2008, a ze dne 12. 12. 2008, č. j. MHMP 737220/2008. Uvedené stížnostní námitky totiž byly již jednou uplatněny v předchozí kasační stížnosti, a proto je nová kasační stížnost v této části podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. nepřípustná. K témuž závěru ostatně dospěl Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 8. 4. 2005, č. j. 7 Azs 338/2004 - 106, dostupném na www.nssoud.cz, podle něhož *„pokud se stěžovatel v kasační stížnosti podané proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, dovolává stížních důvodů v předchozí kasační stížnosti již jednou uplatněných a Nejvyšším správním soudem věcně přezkoumaných, je kasační stížnost v této části nepřípustná podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.“*

V řízení o opakované kasační stížnosti tedy Nejvyšší správní soud mohl nový rozsudek Městského soudu v Praze přezkoumat toliko ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2008, č. j. MHMP 601814/2008. Ohledně tohoto rozhodnutí žalovaného totiž Nejvyšší správní soud zrušil předchozí rozsudek Městského soudu v Praze pro nedostatky při zjišťování skutkového stavu věci, takže tento případ představuje výjimku ze zákazu opakované kasační stížnosti, který je zakotven v již zmíněném § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. (srov. kupř. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 - 165, publikované pod č. 2365/2011 Sb. NSS).

Městský soud v Praze v souladu závazným právním názorem vysloveným ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu se ohledně tohoto rozhodnutí žalovaného v dalším řízení zabýval povahou pobytu stěžovatelky v noclehárně na lodi Hermes. Za tímto účelem si opatřil sdělení provozovatele tohoto zařízení Centra sociálních služeb Praha ze dne 21. 2. 2011. V něm se uvádí, že noclehárna na lodi Hermes je určena pro osoby, které jsou bez přístřeší a nacházejí se tak v nejtěžší sociální situaci. Osoby bez přístřeší přitom mohou tuto noclehárnu využívat jen do překonání nejhoršího období a za pomoci sociálních pracovníků jsou nuceni hledat možnosti ubytování v jiných zařízeních. Navíc noclehárna na lodi Hermes je v provozu pouze v nočních hodinách a žádné z osob, které v tomto zařízení přenocují, není umožněno si jeho místo stanovit jako kontaktní adresu.

Z těchto skutečností uvedených v přípise Centra sociálních služeb Praha ze dne 21. 2. 2011 je tedy zřejmé, že noclehárna na lodi Hermes představuje ve smyslu § 33 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“) druh ambulantní sociální služby, za kterou osoba dochází do zařízení sociálních služeb a jejíž součástí není ubytování. Za zařízení sociálních služeb se totiž podle § 34 odst. 1 písm. m) zákona o sociálních službách považují i noclehárny. Ty pak podle § 63 téhož zákona poskytují ambulantní služby osobám bez přístřeší, které mají zájem o využití hygienického zařízení a přenocování, přičemž uvedená služba obsahuje pouze pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu a poskytnutí přenocování. Mezi základními činnostmi noclehárny tedy není obsaženo poskytnutí ubytování, jako je tomu u pobytových sociálních služeb, kterými se podle § 33 odst. 2 zákona o sociálních službách rozumějí služby spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb (kupř. azylové domy, domy na půli cesty). Účelem sociální služby uvedené v § 63 zákona o sociálních službách tedy není poskytnutí ubytování na přechodnou dobu, takže pobyt osoby bez přístřeší v tomto zařízení nenaplňuje pojmový znak smlouvy o ubytování podle § 754 odst. 1 občanského zákoníku. Tento závěr odpovídá stanovisku Centra sociálních služeb Praha obsaženého v přípise ze dne 21. 2. 2011, podle něhož na pobyt klienta v noclehárně pro osoby bez přístřeší není nahlíženo jako na dlouhodobou formu ubytování a jedná se o ambulantní sociální službu.

Uzavření smlouvy o ubytování však podle shora uvedeného zrušovacího rozsudku Nejvyššího správního soudu je základním předpokladem pro to, aby obývání určitého prostoru bylo považováno za dlouhodobé užívání jiné než nájemní formy bydlení ve smyslu § 33 odst. 5 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi. Pokud tedy stěžovatelka nemohla ve vztahu k noclehárně na lodi Hermes uzavřít smlouvu o ubytování podle § 754 a násl. občanského zákoníku, tak jí ani nebylo možné přiznat doplatek na bydlení za použití § 33 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, a to bez ohledu na to, jak dlouho v uvedeném zařízení pobývala. Městský soud v Praze proto nepochybil, když dospěl k závěru o nemožnosti aplikace tohoto ustanovení toliko na základě přípisu Centra sociálních služeb Praha ze dne 21. 2. 2011 a již neprováděl další dokazování.

Lze tedy shrnout, že pobyt v noclehárně pro osoby bez přístřeší, kterou v dané věci byla loď Hermes, nepředstavuje dlouhodobé užívání jiné než nájemní formy bydlení. Proto osobě, která v takovém zařízení pobývá, nelze přiznat doplatek na bydlení za použití

§ 33 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Městský soud v Praze tedy nepochybil, když takový závěr učinil.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně v souladu s § 120 a § 60 odst. 1 a 2 nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatelka v něm neměla úspěch a správnímu orgánu takové právo ve věcech pomoci v hmotné nouzi nepřísluší.

Dále Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené zástupkyni stěžovatelky v souladu s jejími požadavky odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů v celkové výši 960 Kč, která se skládá z částky 500 Kč za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti ze dne 5. 5. 2011 podle § 7, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů), z částky 300 Kč za s tím související režijní paušál (§ 13 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb.) a z částky 160 Kč odpovídající 20 % dani z přidané hodnoty, kterou byla advokátka povinna podle zvláštního právního předpisu odvést z odměny za zastupování a náhrad, jež byly vyjmenovány (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů bude ustanovené zástupkyni stěžovatelky vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu v obvyklé lhůtě.

V emailu ze dne 7. 7. 2011 se stěžovatelka domáhala přerušení řízení o kasační stížnosti kvůli zrušení rozhodnutí správního orgánu týkajícího se prodeje časopisu Nový Prostor. Tato věc však nikterak nesouvisí s posuzováním otázky aplikace § 33 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, která jako jediná zůstala dané věci předmětem řízení před správními soudy. Proto Nejvyšší správní soud žádosti o přerušení řízení o kasační stížnosti nevyhověl a o věci meritorně rozhodl.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. listopadu 2011

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu